

РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

Бондарчук Є.С., здобувач кафедри економіко-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ

На сьогоднішній день в Україні постала проблема щодо фінансового забезпечення регіонального та місцевого самоврядування. Місцеві податки та збори, що є основою дохідної бази місцевих бюджетів, поки що не виконують функції щодо надання їм фінансової автономії. Але зарубіжний досвід європейських та інших країн свідчить про те, що удосконалення потребує структура та механізм дії місцевих податків. Питаннями щодо організації системи місцевого оподаткування займаються багато зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів, а саме: І. Алексєєв, Р. Брейлі С. Буковинський, О. Василик, О. Кириленко, І. Назаркевич, В. Опарін, К. Павлюк, Л. Тарангул, С. Юрій та інші.

Згідно Податкового Кодексу України, кількість місцевих податків та зборів зменшилась - з чотирнадцяти місцевих податків та зборів залишилися чотири [4, ст. 10]. Загалом місцеві податки і збори необхідні для того, щоб місцеві органи влади мали можливість надавати послуги, рівень яких відповідає обсягу сплачених податків. Тому, що кошти, які зібрані на місцях використовуються більш ефективно й заощадливо, ніж виділені центральним урядом. Тобто діє спрощена структура завдяки скасуванню дванадцяти місцевих податків і зборів: ринкового збору; комунального податку; податку з реклами; дев'яти інших місцевих податків і зборів. Фактично залишаються три «старих» збори: за провадження деяких видів підприємницької діяльності; за місця для паркування транспортних засобів та єдиний податок. Та вводяться «нові»: податок на нерухоме майно, крім податку на земельні ділянки та туристичний збір.

Чинна в Україні система податків і зборів не відповідає принципам Європейської хартії місцевого самоврядування, тому потребує свого реформування. Саме у процесі реформування місцевого оподаткування ми повинні опиратися на досвід країн із розвиненою ринковою і перехідною економікою, при цьому враховуючи стан вітчизняної економіки. Характерними рисами сучасних місцевих податків зарубіжних країн є їх множинність, регресивність, широке охоплення платників [1].

Як свідчить досвід зарубіжних країн, до місцевих податків можуть відноситися такі платежі як податок на доходи фізичних осіб, плата за землю, податок із власників транспортних засобів. В Україні ці податки відносяться до загальнодержавних, але відповідно до Бюджетного Кодексу України повністю зараховуються до місцевих бюджетів. Отже, в Україні порівняно з іншими країнами перелік місцевих податків і зборів є досить незначний. Якщо в українському законодавстві визначено близько чотирьох місцевих податків і зборів, то в окремих країнах Європейського союзу їх кількість перевищує сто. Місцеве оподаткування в Україні поки що не виконує ні фінансової, ні регулюючої функції, а є другорядним відносно до державного оподаткування. Саме тому вітчизняна система місцевого оподаткування, потребує докорінного реформування у контексті зміцнення фінансових основ органів місцевого самоврядування. Система місцевих податків і зборів має багато недоліків. Найбільш суттєві недоліки системи місцевого оподаткування в Україні незначна фінансова роль місцевих податків та зборів у зведеному бюджеті України; вузький перелік даних податкових платежів; відсутність у органів місцевого самоврядування самостійних прав щодо запровадження на їхній території власних місцевих податків та зборів.

На наш погляд в Україні слід розширити перелік місцевих податків, які б виступали у якості плати населення за надані місцеві послуги, тобто шляхом запровадження нових податків і зборів, надання статусу місцевих окремим загальнодержавним податкам, за рахунок введення місцевих акцизів на тютюнові та алкогольні вироби, що обмежувало б вживання шкідливих для здоров'я людини товарів. При цьому вони повинні мати цільове використання. А також, актуально було б запровадити місцеві екологічні податки, збори за розміщення новозабудов у центральній частині міста, вдосконалити справляння гастрольного збору. Доцільно встановити місцеві збори за

послуги, що надаються комунальними службами: за прибирання вулиць, вивіз сміття, утилізацію відходів. Можна ще ввести штрафні санкції за несвочасне вивезення сміття, які сплачували б контори, що відповідають за його вивіз. Ця проблема, притаманна як великим, так і малим містам, вже потрапила в розряд екологічних, тому потребує негайної уваги. Разом з цим треба насамперед оновити правове регулювання справляння місцевих податків і зборів через прийняття відповідного закону, врахувавши при цьому суттєві зміни, що мали місце у відносинах власності, реальних доходах населення та соціальній культурі. В умовах сьогодення, зарубіжний досвід переконує, що в Україні також є можливість і перспективи для запровадження податків на цінні папери, на біржові операції, грошові капітали, приріст капіталу, на право розміщення офісів у центральній частині міста.

Таким чином, основними напрямами податкової політики у сфері місцевого оподаткування є: забезпечення реалізації основних принципів податкової і бюджетної політики, спрямованої на створення міцної фінансово-економічної бази; створення стабільної законодавчої бази оподаткування, з метою збільшення податкових надходжень до бюджетів місцевого самоврядування; удосконалення структури податкових органів; активізація роботи з підвищення правової культури населення; посилення державного контролю за додержанням чинного законодавства щодо оподаткування, справляння передбачених законом місцевих податків і зборів. Отже, удосконалення системи місцевих податків і зборів, зростання їхньої фінансової ролі як фундаментального напрямку зміцнення місцевих бюджетів сприятиме підвищенню ефективності регіональної фінансової політики, стимулюватиме соціально-економічний розвиток регіонів і держави в цілому.

Список використаних джерел:

1. Кириленко О.П. Фінанси (Теорія та вітчизняна практика): Навч. посібник. - Тернопіль: Економічна думка, 2000. - с. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://enby.narod.ru/text/Economy/finance/kirilenko/sty/3-3.html>
2. Місцеве самоврядування в Україні в 2010 році. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://dialogueauc.org.ua/sites/dialogueauc.org.ua/files/files/StahMS%20v%20Ukrain%20201011.pdf>
3. Назаркевич І. Місцеве оподаткування і механізми його вдосконалення // Регіональна економіка. - 2008. - №2. - С.290-295.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: текст документа від 02.12.2010 р. - № 2755-А. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
5. Фінансова основа місцевого самоврядування в Україні: унормування у проекті податкового кодексу України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Monitor/february2009/1.htm>

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ЕКОНОМІЧНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Пінчук Василь Васильович, здобувач кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ *Гринчак В.М.*

Досвід функціонування і координації правоохоронних органів Європи свідчить про таке. По-перше, значно меншою є штатна чисельність та загальна кількість органів, що протидіють злочинності у сфері економіки. По-друге, в країнах Європи наближені або прирівняні до статусу військовослужбовців лише ті підрозділи правоохоронних органів, які здійснюють безпосередній опір злочинцям і мають право застосовувати зброю і заходи з обмеження прав громадян. Усі заходи, прямо не пов'язані із забезпеченням громадської безпеки, боротьбою з кримінальною злочинністю і розслідуванням злочинів, повинні здійснювати державні чиновники [1]. Всі інші підрозділи МВС та правоохоронні органи мають бути цивільними, а їхні службовці - перебувати на державній службі. Перегляд функціональних повноважень і кількості правоохоронних органів, що протидіють злочинності у сфері економіки, потребуватиме скорочення штатів, можливо, ліквідації певних структур.

Ще одним напрямом удосконалення законодавства у цій галузі є деполітизація діяльності правоохоронних органів. Практика призначення на посади голів правоохоронних органів політичних фігур, які часто змінюються залежно від політичної ситуації, не сприяє підвищенню ефективності діяльності органів, які протидіють злочинності у сфері економіки.